

KORRALDUS

Geoloogilise uuringu loa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 26, § 32, § 35, haldusmenetluse seaduse § 61, Maa-ameti 18.12.2024 kirja nr 9-3/24/15222-2, Eesti Geoloogiateenistuse 30.04.2025 kirja nr 13-1/25-728, Anija Vallavolikogu 20.03.2025 otsuse nr 214, Kuusalu Vallavolikogu 10.04.2025 otsuse nr 119; Põllumajandus- ja Toiduameti 30.12.2024 kirja nr 6.2-2/49824; Riigimetsa Majandamise Keskuse 20.01.2025 kirja nr 3-1.1/2024/7650 ning Sokkel Karjäärid OÜ 24.04.2025 esitatud parandustaotluse nr T-L.MU/1026473-5,

otsustab Keskkonnaamet:

1.1. Anda Sokkel Karjäärid OÜ (registrikood 16392048) Külmaallika uuringuruumi geoloogilise uuringu luba nr L.MU/523321 kehtivusajaga 5 aastat.

1.2. Lisada antavale uuringuloale täiendavad tingimused vastavalt korralduse peatükis 3. toodud kaalutlustele.

1.2.1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Kirde regiooni (kirde.regioon@rmk.ee) välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;

1.2.2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu;

1.2.3. gaasi, vee, tee ja sideehitiste kaitsevööndisse uuringuaukude rajamine on keelatud;

1.2.4. tööde tegemisel tuleb tagada maaparandussüsteemi ja selle rajatiste toimimine. Tööde teostamisel ei tohi kahjustada puuraugu lähedusse jäävaid kuivenduskraave, hooldustrasse, truupe ning maaparandussüsteemi teenindava tee mahasõitu. Kraavist läbiminekul tuleb kraav peale tööde tegemist puhastada voolutakistustest ja korrastada nõlvused. Ala tuleb peale tööde tegemist korrastada;

1.2.5. tööde läbiviimine on lubatud 01.07 kuni 31.01, väljaspool kassikaku ja metsise tundlikku pesitsusperioodi.

1.3. Avalikustada Sokkel Karjäärid OÜ-le Külmaallika uuringuruumi uuringuloa nr L.MU/523321 andmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Käesolev korraldus on uuringuloa nr L.MU/523321 lahutamatu osa. Uuringuluba nr L.MU/523321 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS.

2. ASJAOLUD

2.1. Sokkel Karjäärid OÜ (registrikood 16392048, aadress Kuivati, Lipa küla, Rapla vald, Rapla maakond; edaspidi ka taotleja) esitas 07.11.2024 Keskkonnaametile Külmaallika uuringuruumi geoloogilise uuringu loa (uuringuloa) taotluse, mis on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS (edaspidi KOTKAS) 07.11.2024 nr DM-130140-1, parandatud taotlus 24.04.2025 nr DM-130140-28.

Taotletav Külmaallika uuringuruum asub Kuusalu ja Anija valla territooriumil Rehatse, Külmaallika ja Soodla külas riigimandisse kuuluvatel kinnistutel Anija metskond 60 (tunnus 14001:002:0324), Kolga metskond 59 (35201:003:0220) ja Kolga metskond 52 (35201:003:0217). Kinnistute sihtotstarbed on 100% maatulundusmaa. Kinnistute valitsejaks on Kliimaministeerium ja volitatud asutuseks Riigimetsa Majandamise Keskus.

Taotletava Külmaallika uuringuruumi teenindusala koosneb kahest lahustükist, teenindusala kogupindala on 312,92 ha (põhjapoolne lahustükk 150,13 ha ja lõunapoolne lahustükk 162,79 ha). Tegemist on liiva tarbevaru uuringuga, mille käigus kavandatakse rajada kuni 180 puurauku ja 180 uuringukaevet sügavusega kuni 25 m. Hüdrogeoloogilised katsetööd hõlmavad veetasemete mõõtmist; kasuliku kihi ulatuses võetakse proovid litoloogiliste erimite kaupa laboratoorseteks määranguteks; uuringuruumi teenindusala topograafiline mõõdistamine. Loa taotletav kehtivusaeg on 5 aastat.

Taotletava Külmaallika uuringuruum jääb Kuusalu (registrikaart nr 69), Huntaugu (293) ja Soodla (602) liivamaardlate lähedusse ning on maardlatega osaliselt ümbritsetud. Samuti jääb uuringuruum suuresti Kuusalu perspektiivsele alale, mille suurus väljaspool maardlaid on 780 ha. Mõlemad uuringuruumi lahustükid jäävad Harjumaa maavarade teemaplaneeringu uuringuruumi piiridesse. Põhjapoolsel lahustükil on kattumine Tsitre fosforiidimaardla juurde kuuluva prognoosvaru plokiga 4.

2.2. Taotletava Külmaallika uuringuruumi teenindusala piirneb lõunapoolse lahustüki lõuna osas kahe geoloogilise uuringuruumi teenindusalaga. OÜ-le MERKO KAEVANDUSED kuuluvad Soodla VI geoloogilise uuringu luba (loa nr L.MU/520834; luba kehtib kuni 18.03.2027) ja Soodla VII geoloogilise uuringu luba (loa nr L.MU/524540; luba kehtib kuni 08.07.2028).

Külmaallika uuringuruumi põhjapoolse lahustükist ca 15 m lõuna poole taotleb geoloogilise uuringu luba Verston Eesti OÜ Kuusalu IV uuringuruumile.

Taotletava uuringuruumi teenindusala lõunapoolsest lahustükist ca 0,5 m kaugusel ja põhjapoolsest lahustükist ca 1,5 m kaugusel asub püsikattega kõrvalmaantee Kiiu - Soodla (tunnus: 11105) kaitsevöönd. Tee kaitsevöönd asub teenindusala piirist kitsaimas kohas 0,5 m kaugusel. Taotluse graafilise lisade kohaselt Kiiu - Soodla kõrvalmaanteele ega tee

kaitsevööndisse uuringuauke ei rajata.

Taotletav uuringuruum kattub pea täies mahus üldgeoloogilise uurimistöö Harjumaa maavarade teemaplaneeringu uuringuruumi teenindusalaga (loa nr YGUL/519590; loa omaja Eesti Geoloogiateenistus; kehtiv kuni 06.09.2026).

Uuringuruumi põhjapoolne lahustükk kattub osaliselt edelaosas II kaitsekategooria kaitsealuse liigi, metsise (*Tetrao urogallus*; KLO9101732) elupaigaga ja ala keskele jääb vääriselupaik VEP nr.209912 (VEP209912). Lahustüki lääneserv külgneb kohati vahetult II kategooria kaitsealuse liigi, kivisisaliku (*Lacerta agilis*; KLO9115563) elupaigaga. Edelaservast ~0,9 m kaugusel asub III kategooria kaitsealuse liigi, kahelehine käokeel (*Platanthera bifolia*; KLO9337101) kasvukoht. Lahustüki lõunaservast vähemalt 8,3 m kaugusel asub Völlaskatku metsise püsielupaiga piiranguvöönd (KLO3000756). Lahusala keskelt läheb läbi peakraav Kiiu oja (VEE1083000; valgalaga üle 10 km²) ja selle kalda veekaitsevöönd.

Uuringuruumi lõunapoolse lahustüki kirdeserva vahetus läheduses asub II kaitsekategooria kaitsealuse liigi, metsise (*Tetrao urogallus*; KLO9101732) elupaik. Lahustükist idaserva vahetus läheduses I kaitsekategooria kaitsealuse liigi, kassikaku (*Bubo bubo*; KLO9122556) elupaik. Lahustüki kirde servast enam kui 300 m kaugusel asub Völlaskatku metsise püsielupaiga piiranguvöönd (KLO3000756).

Looduskaitseseadus (LKS) § 48 lg 4 kohaselt rakendub piiritlemata (kaitseala, hoiuala või püsielupaiga koosseisu arvamata) II ja III kategooria kaitsealuste liikide elupaikades isendi kaitse. LKS § 55 lg 7 kohaselt on II kaitsekategooria taimede kahjustamine, sealhulgas korjamine ja hävitamine, keelatud. LKS § 55 lg 8 alusel on keelatud III kaitsekategooria taimede, seente ja selgrootute loomade hävitamine ja loodusest korjamine ulatuses, mis ohustab liigi säilimist selles elupaigas. Kaitsealuse loomaliigi isendi püüdmine ja tahtlik häirimine paljunemise, poegade kasvatamise, talvitumise ning rände ajal ning looduslikult esinevate lindude tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal on keelatud (LKS § 55 lg 6 ja lg 61 p 2). Vastavalt LKS § 55 lg 6 on kaitsealuse loomaliigi (kaasa arvatud linnuliigi) isendi tahtlik häirimine keelatud muuhulgas talvitumise ajal.

Kassikaku (*Bubo bubo*) kaitse tegevuskava kohaselt alustavad kassikakud pesitsemist veebruaris, kui toimub mäng ja pesapaiga valimine. Liik ehitab pesa maha. Väga varased kurnad võivad pesas olla juba veebruari viimastel päevadel. Esimese kurna hukkumise järel, pesitsemise algfaasis, võivad kassikakud muneda ka järelkurna, mille suurus ei pruugi esimesest kurnast erineda. Pojad kooruvad aprilli viimasel dekaadil, hilisemad mai alguses ja püsivad pesas enamasti poolteist kuud ehk kuni juuni keskpaigani.

Völlaskatku metsise püsielupaigas kehtiv kaitsekord on sätestatud LKS-i ja Keskkonnaministri 13.01.2005 määrusega nr 1 „Metsise püsielupaikade kaitse alla võtmine” (edaspidi metsise määrus). Sõidukitega liiklemine väljaspool teid ja radu ning maastikusõidukitega liiklemine on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, loodusobjekti kaitse korraldamise ja valitsemisega seotud tegevusel, kaitstava loodusobjekti valitseja (LKS § 21 lg 1 kohaselt Keskkonnaameti) nõusolekul teostataval teadustegevusel ning kaitse-eeskirjaga lubatud töödel (Metsise määrus §

4 lg 3). Arvestades, et kavandatud tööd leiavad aset ka vahetult püsielupaiga kõrval, siis tuleb tööde teostajal tagada, et välistatud oleks juhuslik sattumine püsielupaika. Märgime lisaks, et Võllaskatku metsise püsielupaik kattub peaaegu kogu ulatuses projekteeritava Võllaskatku metsise püsielupaiga sihtkaitsevööndiga, mistõttu tuleb arvestada alal sihtkaitsevööndis kehtiva kaitsekorraga. Metsise püsielupaigas on liikumispiirang 1. veebruarist 30. juunini.

Metsise (Tetrao urogallus) kaitse tegevuskava kohaselt kestab metsisemäng märtsist kuni mai keskpaigani. Nii pesitsusajal kui ka väljaspool pesitsusaega veedavad metsised olulise osa ajast kuni 3 km raadiuses ümber mängupaiga, kus asuvad olulised toitumis- ja puhkepaigad erinevatel aastaegadel.

Tulenevalt isendikaitsest ja ettevaatusprintsipiist on vajalik rakendada ajaline piirang uuringuga läbi viidavate tööde teostamiseks, et mitte olulist negatiivset mõju avaldada kaitsealustele linnuliikidele. Tööde läbiviimine on lubatud 01.07 kuni 31.01, väljaspool kassikaku ja metsise tundlikku pesitsusperioodi.

Arvestades nii piirkonnas olemasolevaid kui taotletavaid mäeeraldisi teenindusmaadega ja tundlike kaitsealuste liikide esinemist nende alal ja lähipiirkonnas, siis tuleb uuringute järgselt, edaspidiseid tegevusi kavandades arvestada kaevandustegevuse kumulatiivse mõjuga kaitsealustele liikidele. Kaevandustegevuse laienemine piirkonnas võib põhjustada vastuolu kaitsealuste liikide soodsa seisundi tagamisel, mistõttu vajavad mõjud põhjalikku uuritust. Lisaks märgime, et geoloogilise uuringu olemasolu ainuüksi ei tekita õigustatud ootust alal tulevikus kaevandustegevust ellu viia kui ilmneb oluline negatiivne mõju kaitsealustele liikidele.

Lähim Natura 2000 võrgustiku ala, Anija loodusala (EELIS kood RAH0000452), asub taotletavast uuringuruumist ca 4,6 km kaugusel edela suunas.

Uuringuruumi lõunapoolse lahustüki ida- ja keskosa läbivad AS-i Gaasivõrgu C-kategooria gaasitorustik (VID kood A000761794; gaasipaigaldise kaitsevöönd 2 m gaasitoru teljest) ja Telia Eesti AS-i sideehitised (VID koodid 35341108, 35324880, 35324587, 35341086, 35341068, 35341050, 35324604, 35324613 ja 35324631; kaitsevöönd 1 m liini teljest).

Lahusala kattub suuresti Võllaskatku maaparandussüsteemiga (vid 4108350010220001). Põllumajandus- ja Toidumet toob oma 30.12.2024 kirjas nr 6.2-2/49824 välja, et neil ei ole vastuväiteid kavandatavale tegevusele Külmaallika uuringuruumis. Ent tuuakse siiski välja, et tööde tegemisel tuleb tagada maaparandussüsteemi ja selle rajatiste toimimine. Tööde teostamisel ei tohi kahjustada puuraugu lähedusse jäävaid kuivenduskraave, hooldustrasse, truupe ning maaparandussüsteemi teenindava tee mahasõitu. Kraavist läbiminekul tuleb kraav peale tööde tegemist puhastada voolutakistustest ja korrastada nõlvused. Ala tuleb peale tööde tegemist korrastada.

Uuringuruumi teeninduaala keskelt läheb läbi Sudeva oja (VEE1083504; valgala kuni 25 km²), mille kalda piiranguvööndi laius on 50 m veepiirist. Lahustüki lääneosas on vääriselupaik VEP nr.204823 (VEP204823).

Eelnevast tulenevalt seatakse antavale uuringuloale järgmised kõrvaltingimused:

Gaasi, vee, tee ja sideehitiste kaitsevööndisse uuringuaukude rajamine on keelatud;

Tööde tegemisel tuleb tagada maaparandussüsteemi ja selle rajatiste toimimine. Tööde teostamisel ei tohi kahjustada puuraugu lähedusse jäävaid kuivenduskraave, hooldustrasse, truupe ning maaparandussüsteemi teenindava tee mahasõitu. Kraavist läbiminekul tuleb kraav peale tööde tegemist puhastada voolutakistustest ja korrastada nõlvused. Ala tuleb peale tööde tegemist korrastada;

Tööde läbiviimine on lubatud 01.07 kuni 31.01, väljaspool kassikaku ja metsise tundlikku pesitsusperioodi.

Külmaallika uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää kultuurimälestisi (muinsuskaitse- ega pärandkultuuri objekte). Lähimad pärandkultuuri objektid on Kiiu metsnikukoht (tunnus: 353:VKK:022); Metsavahikoht (tunnus: 353:VKK:026) ca 270 m kaugusel; Vaigutatud männik (tunnus: 353:EKM:005) ca 375 m kaugusel ja Võllaskatku metsavahikoht (tunnus: 140:VKK:005) ca 390 m kaugusel. Lähim kinnismälestis on Kultusekivi (tunnus: 18138) ca 605 m kaugusel.

Lähimad majapidamised jäävad uuringuruumi põhjapoolsest lahustükist ~110 m kaugusele põhja suunda Tagavälja kinnistule (35201:003:0920), ~170 m kaugusele loodesse Nõmmiku kinnistule (35201:003:0254), ~235 m kaugusele itta Metsääre kinnistule (35203:004:0027), ~250 m kaugusele itta Karusaba (35203:004:0121) ja Karu (35203:004:0120) kinnistutele ning ~250 m kaugusele kirdesse Ukumäe aasa kinnistule (35201:003:0459). Lõunapoolsest lahustükist jäävad lähimad majapidamised ~200 m kaugusele põhja Sõrenõmme kinnistule (35201:003:0160), ~380 m kaugusele itta Võllaskatku kinnistule (14001:002:0093) ja ~250 m kaugusele edelasse Kopra kinnistule (14001:002:1210).

Uuringuloa taotlust on kontrollinud maavarade registri vastutav töötaja Eesti Geoloogiateenistus 30.04.2025 nr 13-1/25-728.

Riigilõivuseaduse § 136¹ lõike 1 kohaselt on riigilõiv 1060 eurot tasutud 07.11.2024.

2.3. Maapõueseaduse (*MaaPS*) § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (*HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 30 lõike 2 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloa taotluse menetluse algatamise teate 15.01.2025 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning teavitas avatud menetluse algatamisest menetlusosalisi 20.12.2024 kirjaga nr DM-130140-8. 15.04.2025 kirjaga (registreeritud KOTKAS-s 15.04.2025 numbriga DM-130140-27) on kohalike elanike esindaja nõudnud taotletava uuringuruumi ala vähendamist. Uuringuruumi ala on 24.04.2025 esitatud parandustaotluses vähendatud nii, et kohalike poolt soovitud ala jääb teenindusala välja.

MaaPS § 27 lõike 7 kohaselt saadab loa andja uuringuloa taotluse arvamuse saamiseks

taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Avatud menetluse algatamise teade ja taotlus on edastatud Anija ja Kuusalu Vallavalitsusele 20.12.2024 kirjaga nr DM-130140-9. Anija Vallavolikogu nõustus tingimuslikult 20.03.2025 otsusega nr 214 (registreeritud KOTKAS-s 21.03.2025 numbriga DM-130140-23) uuringuloa andmisega. Kuusalu Vallavolikogu nõustus tingimuslikult 10.04.2025 otsusega nr 119 (registreeritud KOTKAS-s 10.04.2025 numbriga DM-130140-25) uuringuloa andmisega. Mõlemad kohalikud omavalitsused soovisid, et uuringuruumi piire muudetakse. Taotleja on esitanud 24.04.2025 mõlema valla soovidest lähtuvalt uute piiridega taotlusmaterjalid.

Riigimetsa Majandamise Keskus tutvus (registreeritud KOTKAS 20.01.2025 numbriga DM-130140-17) menetlusega ning tõi välja, et nõustub loa andmisega järgmistel tingimustel: *„uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Kirde regiooni (kirde.regioon@rmk.ee) välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette; kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu“.*

MaaPS § 30 lõike 5 alusel pani Keskkonnaamet haldusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja XX.07.2025 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks kaks nädalat teate avaldamisest alates. Avalikustamise käigus ettepanekuid/vastuväiteid *laekus/ei laekunud*.

Vastavalt HMS § 49 lõikele 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist, huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada ja lõikele 3 taotluse esitajale, võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

Keskkonnaamet küsis Sokkel Karjäärid OÜ käest xx.xx.2025 kirjaga nr DM-130140-X arvamust või vastuväiteid uuringuloa andmise korralduse ja uuringuloa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest. Samuti saadeti eelnõu tutvumiseks Anija Vallavalitsusele, Kuusalu Vallavalitsusele ja asjast huvitatud isikutele.

Sokkel Karjäärid OÜ xxx.

3. KAALUTLUSED

3.1. Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lõige 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloa alusel (MaaPS § 17 lõige 2). Uuringuloa saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lõige 1). Uuringuloa andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 11 lõike 3 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (KMH) kohustuslik KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud

tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu”¹⁴ (määrus nr 224). Loa taotleja kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lõike 1 ega ka määruse nr 224 loendisse, mistõttu KeHJS § 3, § 6, § 11 lõike 3 ning määruse nr 224 alusel ei ole antud juhul KMH algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ega KMH vajalikkuse kaalumine.

Geoloogilist uuringut võib korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik (MaaPS § 17 lõiked 3 ja 4). Uuringuloa alusel võib hüdroteoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 208 punkti 1 kohane tegevusluba. Geoloogilise uuringu teostajaks on taotluse vormil märgitud OÜ Inseneribüroo STEIGER (reg.kood 11206437, aadress Männiku tee 104/1, Nõmme linnaosa, Tallinn).

Juhul kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmekava ja jäätmekava ladestamiskoht ei ole jäätmehoidla jäätmeseaduse (JäätS) § 35² tähenduses, tuleb uuringuloa taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava (MaaPS § 28 lõige 5). Jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse JäätS §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Uuringuloa taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjäätmekava ei teki ning seetõttu ei ole jäätmekava koostamine ja esitamine vajalik.

Keskkonnaamet kontrollis Sokkel Karjäärid OÜ 07.11.2024 ja 24.04.2025 esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-s, keskkonnaministri 09.01.2020 määruses nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ ja KeHJS-s sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks uuringuloa menetlemiseks.

3.2. HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja –vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan määrata kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõigus tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määruses sätestatud juhul või kui kõrvaltingimusega tuleks haldusakt jätta andmata. Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjäätmekava käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringu teostamist ja uuringu teostamisel teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Riigivara valitseja volitatud asutuse Riigimetsa Majandamise Keskus esitatud tingimused seatakse antava Külmaallika uuringu uuringuloa täiendavateks tingimusteks.

Eeltoodu alusel kantakse uuringuloale järgmised täiendavad tingimused:

1. uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Kirde regiooni (kirde.regioon@rmk.ee) välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette;
2. kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu;
3. gaasi, vee, tee ja sideehitiste kaitsevööndisse uuringuaukude rajamine on keelatud;
4. tööde tegemisel tuleb tagada maaparandussüsteemi ja selle rajatiste toimimine. Tööde teostamisel ei tohi kahjustada puuraugu lähedusse jäävaid kuivenduskraave, hooldustrasse, truupe ning maaparandussüsteemi teenindava tee mahasõitu. Kraavist läbiminekul tuleb kraav peale tööde tegemist puhastada voolutakistustest ja korrastada nõlvused. Ala tuleb peale tööde tegemist korrastada;
5. tööde läbiviimine on lubatud 01.07 kuni 31.01, väljaspool kassikaku ja metsise tundlikku pesitsusperioodi.

Lisaks on loa omanikul kohustus järgida õigusaktides kehtestatud asjakohaseid nõudeid ka ilma nende uuringuloa täiendavateks tingimusteks lisamiseta.

3.3. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal on vajalik välja selgitada, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS §-s 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Liiva uuringuteks tehtavate geoloogiliste uurimistöödega ei kaasne olulist vibratsiooni-, valguse-, soojuse-, kiirguse- ja lõhnaäiringut. Mõningal määral tekitavad uuringut teostavad masinad müra, aga seda võib võrrelda põllumajandusmasinate tekitatava müraga, olles pigem väiksem. Geoloogilise uuringu läbiviimine ei kahjusta ümbritseva keskkonna vastupanuvõimet, kuivõrd uuringutega kaasnev mõju on minimaalne ega ulatu uuringuruumi teenindusala piiridest väljapoole. Geoloogiline uuring ei mõjuta põhjavee seisundit, kuna uuringute käigus ei viida läbi katsepumpamisi, põhjavee alandamist ega põhjavee juhtimist alalt välja. Uuringu käigus mõõdetakse kaevandisse ilmuva vee tase. Veetaseme mõõtmine ei põhjusta põhjavee taseme alanemist ega mõjuta muul moel põhjavee seisundit. Lisaks suletakse uuringupunktid peale proovide võtmist väljatud materjaliga (mida ei ole vaja kasutada laboratoorsete katsete läbiviimiseks). Uuringute läbiviimine ei too kaasa ohtu põhjavee seisundile (st kvaliteedile, tasemele, koostisele jms) olenemata selle kaitstuse tasemest.

MaaPS § 27 lõigetes 4-6 nimetatud nõusoleku küsimise vajadust uuringuloa andmiseks ei olnud ja sellest tulenevat keeldumise alust ei esine.

MaaPS § 35 lõike 1 punkti 1 alusel keeldutakse uuringuloa andmisest, kui uuringuloa andmisel puudub riigivara valitseja või tema volitatud asutuse nõusolek. Riigimetsa Majandamise Keskus nõustus 20.12.2024 kirjaga nr 3-1.1/2024/7650 Anija metskond 60 (tunnus 14001:002:0324),

Kolga metskond 59 (35201:003:0220) ja Kolga metskond 52 (35201:003:0217) kinnistutel uuringute tegemisega tingimustel, mis lisatakse antava uuringuloa täiendavateks tingimusteks. Seega ei esine MaaPS § 35 lõike 1 punkti 1 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 35 lõike 1 punktidest 2-5, 8 ja 11 ja lõike 2 punktidest 2-3 tulenevat keeldumise alust menetluse käigus ei ilmnenu. Külmaallika uuringuruumi teenindusala piiresse ei jää Natura 2000 võrgustiku alasid. Keskkonnaregistrisse kantud kaitstavate loodusobjektide kaitseks on loale seatud täiendavad kõrvaltingimused. Alal ei asu muinsuskaitseobjekte ega kinnismälestisi.

MaaPS § 35 lõike 1 punkti 9 alusel keeldutakse uuringuloa andmisest, kui uuringu tegemine on vastuolus riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Keskkonnamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga.

Kuna uuringuluba ei anna selle omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse keskkonnaluba kaevandamiseks, on uuringuloa taotlemine ja uuringu teostamine taotleja enda risk ning kulu. Geoloogilise uuringu tegemine ja varu arvele võtmine keskkonnaregistri maardlate nimistus ei anna taotlejale kaevandamise õigust, kuid annab maavarade otsingu ja uuringu seisukohalt olulist informatsiooni. Seega ei esine MaaPS § 35 lõike 1 punkti 9 kohast keeldumise alust.

MaaPS § 35 lõike 1 punkti 10 alusel keeldutakse uuringuloa andmisest, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus uuringuloa andmisega. Anija Vallavolikogu nõustus tingimuslikult 20.03.2025 otsusega nr 214 (registreeritud KOTKAS-s 21.03.2025 numbriga DM-130140-23) uuringuloa andmisega. Kuusalu Vallavolikogu nõustus tingimuslikult 10.04.2025 otsusega nr 119 (registreeritud KOTKAS-s 10.04.2025 numbriga DM-130140-25) uuringuloa andmisega. Mõlemad kohalikud omavalitsused soovisid, et uuringuruumi piire muudetakse. Taotleja on esitanud 24.04.2025 mõlema valla soovidest lähtuvalt uute piiridega taotlusmaterjalid. MaaPS § 35 lõike 1 punkti 10 kohast keeldumise alust ei esine.

MaaPS 35 lõige 2 punkt 1 sätestab, et uuringuloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning Sokkel Karjäärid OÜ ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri teade XXX).

Eeltoodu alusel võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloa andmisest keeldumise alused puuduvad.

Uuringuluba ei anna selle omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamiseks keskkonnaluba ning uuringuloa saamisel ei teki õiguspärast ootust keskkonnaluba saamiseks.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Siret Punnisk
juhataja
maapõuebüroo